

29. března 2023

VLASTNICTVÍ ZAMĚSTNANECKÝCH AKCIÍ V EVROPĚ V ROCE 2021

Evropská Federace Vlastnictví Zaměstnaneckých Akcií (EFES) vydala nový „Roční ekonomický souhrn vlastnictví akcií zaměstnanci v evropských zemích“.

Vlastnictví zaměstnaneckých akcií v Evropě se nadále pomalu snižuje. Svědčí o tom všechny významné ukazatele. Výjimkou jsou pouze tři ukazatele: procentní vlastnický podíl zaměstnanců a podíl na drženém kapitálu, jakož i počet společností s programy zaměstnaneckých akcií.

Podíl držený zaměstnanci vzrostl v roce 2022 na 3,26 % a 447 mld. eur, což jsou nové rekordní hodnoty. **Skvělá zpráva pro ty, kteří mohli využít programů zaměstnaneckých akcií!** Lví podíl si však odnášejí vrcholoví manažeři (1,63 % a 224 mld. eur připadá na 9 600 osob), zatímco řadoví zaměstnanci poněkud zaostávají (1,63 % a 223 mld. eur na 6,8 mil. zaměstnanců). V důsledku toho se stále prohlubuje nerovnováha mezi podílem vrcholových manažerů a podílem řadových zaměstnanců, tzv. demokratickým vlastnictvím akcií zaměstnanci. V evropských společnostech kótovaných na burze podíl vrcholových vedoucích pracovníků v současnosti jasně převyšuje podíl řadových zaměstnanců, zatímco před 15 lety měli vedoucí pracovníci dohromady pouze 1,06 %, a řadoví zaměstnanci 1,60 %. Skupina 9 600 manažerů (v průměru čtyři v každé společnosti) nyní vlastní více než 34 milionů zaměstnanců velkých evropských podniků. To je v průměru více než 20 milionů eur na každého vedoucího pracovníka a 33 000 eur na každého akcionáře z řad řadových zaměstnanců. Celkově je nyní podíl řadových zaměstnanců na stejné úrovni jako před patnácti lety.

Plány zaměstnaneckých akcií zavádí stále více velkých evropských podniků. V roce 2022 mělo 95 % velkých podniků určité vlastnictví zaměstnaneckých akcií, 88 % mělo nejrůznější programy, zatímco 57 % mělo programy pro všechny a 54 % mělo programy akciových opcí.

Uplynulý rok tedy opět potvrdil to, že: vlastnictví zaměstnaneckých akcií je výhodné pro ty, kteří k němu mají přístup, a je pro podniky žádoucí.

Přesto demokratické vlastnictví akcií zaměstnanci dosáhlo ve velkých evropských podnicích vrcholu v roce 2011 a od té doby neustále klesá. Tento pokles dokládají následující hlavní ukazatele: Jak jsme viděli výše, klesá podíl akcií držených řadovými zaměstnanci. Snižuje se počet akcionářů z řad zaměstnanců. Tak je tomu ve všech evropských zemích (s výjimkou Velké Británie). Pokles je patrný také, pokud jde o počet velkých podniků, v nichž zaměstnanci vlastní významný podíl. Kromě toho došlo v posledních deseti letech k prudkému poklesu míry demokratizace vlastnictví akcií zaměstnanci. To opět potvrzuje, že **vlastnictví zaměstnaneckých akcií je v Evropě ohroženo. Je stále méně demokratické.**

Počet akcionářů z řad zaměstnanců se v loňském roce opět snížil. Dnes je nižší než před deseti lety. V současné době je ve velkých podnicích 6,8 milionu akcionářů z řad zaměstnanců. Připočteme-li jeden milion akcionářů z řad zaměstnanců v malých a středních podnicích, je jejich celkový počet v Evropě pouze 7,8 milionu, zatímco v roce 2011 jich bylo 8,3 milionu. Pokles počtu akcionářů z řad zaměstnanců se týká všech evropských zemí s výjimkou Velké Británie.

V posledních deseti letech došlo k prudkému poklesu míry demokratizace vlastnictví akcií zaměstnanci. To se projevuje zejména ve Francii. Ve Francii prudce vzrostla zaměstnanost ve velkých podnicích, ale počet akcionářů z řad zaměstnanců s tímto vývojem nedržel krok. V roce 2010 činil ve velkých francouzských podnicích kótovaných na burze podíl akcionářů z řad zaměstnanců na celkovém počtu zaměstnanců 41,5 %. V roce 2022 je to pouze 32 % a v Evropě jako celku jen 19 %. Kdyby se podařilo udržet míru demokratizace, měla by dnes Francie 3,5 milionu akcionářů z řad zaměstnanců namísto zaznamenaných 2,8 milionu. Z hlediska demokratizace tak ve Francii došlo za deset let k poklesu o 25 %.

Proč tento pokles? Je to známka toho, že programy zaměstnaneckých akcií jsou stále méně účinné. Vnitrostátní fiskální politiky podporující tyto programy dosáhly svých mezí.

EVROPSKÁ FEDERACE PRO ZAMĚSTNANECKÉ VLASTNICTVÍ AKCIÍ

Podpora demokratického vlastnictví akcií zaměstnanci je totiž politickou volbou a je obecně podporována daňovými pobídkami. Bez podpory si průměrný zaměstnanec nemůže dovolit finančně investovat do podniku, v němž pracuje. Jen málo zemí tuto podporu poskytuje efektivně.

Naopak, vrcholovým manažerům finanční prostředky nechybí. Byly existující veřejné politiky na podporu vlastnictví akcií zaměstnanci špatně nastaveny a zneužívány manažery? Ne, tak tomu není. Ve zmíněných 1,63 % akcií v držení vrcholových manažerů je totiž podíl vyplývající z uplatnění akciových opcí a jiných programů zaměstnaneckých akcií mikroskopický a představuje pouze 0,05 %.

Proč jsou programy a politiky zaměstnaneckých akcií ve velkých podnicích stále méně účinné? Protože zůstávají národními, zatímco zaměstnanci velkých podniků jsou stále častěji usazeni mimo svou domovskou zemi. Jedná se o dobře známý jev přesunu pracovních míst.

Podíl zaměstnanců, kteří mohou využívat tyto programy a politiky, se tak stále zmenšuje. Před šestnácti lety každý druhý zaměstnanec ve velkých evropských podnicích stále ještě žil a pracoval v domovské zemi, kde mohl využívat politických pobídek své země. V současné době to platí pouze pro třetinu zaměstnanců, zbylé dvě třetiny pracují mimo domovskou zemi.

Celkově tedy politiky vlastnictví zaměstnaneckých akcií kvůli tomu, že zůstaly národními politikami, ztratily během několika let 30 % své účinnosti. To vysvětluje, proč nedávné legislativní snahy v několika zemích (zákon Pacte ve Francii, čtyřnásobné zvýšení daňových pobídek v Německu) neměly ve velkých podnicích žádný významný dopad na vlastnictví akcií zaměstnanci.

Toto zjištění potvrzuje **neúspěch Evropy při prosazování demokratické politiky vlastnictví akcií zaměstnanci** a to, že se naopak spokojuje s rostoucím vlivem vrcholových manažerů.

Nový roční souhrn bude k dispozici od 30. března na webových stránkách EFES na adrese <https://www.efesonline.org/>. Podrobná publikace může být [stažena zde](#).

Notes to editors:

For more information please contact Marc Mathieu on +32 492 068 759.

The European Federation of Employee Share Ownership (EFES) is an international not for profit organization. EFES is the voice of employee share ownership in Europe. It was established in 1998 as the umbrella organisation of employee shareholders, companies and all persons, trade unions, experts, institutions looking to promote the development of employee share ownership in Europe.

In partnership with:

The European leader
in the asset management industry

The French leader of independent
providers of employee share ownership